

Taxa postală
plătita în num
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
bánáti zsidóság egyetlen naplap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓ NAPILAP

**Director-Főszerkesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesztő:**
Jámbor Ferenc. **Administarter**
delegat si girant responsabil-felelős
igazgató: Schwartz Endre. **Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E.**
de Editură. **Registrul publicatiunilor**
periodice No. 43. Dos. 889. 1934.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Péntek, július 26.
1940—5700. Tamuz 20.
XXIII. évfolyam, 167. szám.

VILAG TUKRE

Németországból Rómába utazik a miniszterelnök és a külügy-miniszter

Szombaton kerül sor a római látogatásra

Bucuresti, július 25. (Rador.) A fővárosban kiadott hivatalos közlemény szerint, az olasz kormány meghívására Gigurtu miniszterelnök és Manoiescu külügyminiszter szombaton, július 27-én Rómába utaznak, ahol Mussolinivel és Ciano gróf külügyminiszterrel fognak találkozni.

A kormány tagjai szerda délután hat órákor minisztertanácsot tartottak Gigurtu miniszterelnök vezetésével. A miniszterelnök tudomására hozta a kormány tagjainak a német kormány hozzá és a külügy-

miniszterhez intézett meghívását s bejelentette, hogy hasonló meghívást kaptak az olasz kormány részéről is.

Bucuresti, július 25. (Rador.) A királyi udvar marsalli hivatalának 54. számú közleménye szerint, öfelsége Károly király július 24-ikén munkahallgatáson fogadta Ion Gigurtu miniszterelnököt, M. Manoiescu külügyminisztert és N. Pais admirális, légi és tengerészeti minisztert.

Bucuresti, július 25. (Rador.) Pellegri-
no Chigi bucaresti olasz követ csütörtökön reggel Rómába utazott.

Eredményre vezettek a román-török kereskedelmi tárgyalások

Megegyezős jött létre a két állam megbízottjai között

Ankara, július 25. (Rador.) A török távirati iroda jelenti: Az utóbbi időben különböző hírek kerültek forgalomba a román-török gazdasági tárgyalások megszakításáról. Azonban ezek a hírek minden alapot nélkülöznek. Az Anatolie távirati ügynökségnek módjában áll közölni, hogy a tárgyalások sikerre vezettek és megegyezős jött létre: 1. A román kőolaj-

termékeknek és más cikkeknek török gyap-
ju és más termékek fejében való cserefor-
galmának rendszabályozására. 2. A cse-
reforgalom lebonyolítására és a szükség-
es intézkedések indítványozására hiva-
tott vegyes-bizottság alakítására, és 3.
más termékek kiviteleinek fizetési módozai-
ra vonatkozólag.

„Uj rend születik Európában, amelybe Franciaországnak is be kell illeszkednie”

— mondotta Marquet francia belügyminiszter

Vichy, július 25. (Rador.) Marquet francia belügyminiszter szerda este rádióbeszédet tartott. Beszédét azzal kezdte, hogy bármilyen fájdalmas is, mindenkinek tudomásul keil vennie, hogy ütött az igazság órája.

— Mindenkit megzavart a katasztrófa gyorsasága, — folytatta beszédét — egyesek a katonákat, mások a polgárokat vádolják a szerencsétlenség felidézésével. El fog érkezni a felelősségrevonás ideje.

Ezután a menekültekről beszélt s megállapította, hogy eddig másfélmillió menekült tért vissza otthonába s a megmenekült területen még négymillió francia, közel egymillió belga menekült tartozkodik, akiket a francia kormány a megszálló hatóságokkal közreműködve igyekszik hazaszállítani. Mindenkinek együtt kell működni, mert a közösség érdeke, hogy a természet megmentsék, az üzemek nyitva álljanak s a betegségeket feltartóztassák. Kérte, hogy mindenki forduljon teljes bizalommal Petain marsall felé és az összes francia erők tömörüljenek egységbe a francia otthon és család megmen-
tésére.

— Franciaország romjai alól már felbukkannak az új reménysugarak, — mondta beszéde végén. Minden hiba ellenére új rend születik Európában, amelybe Franciaországnak is be kell illeszkednie. Ez az új rend igazságos lesz s a jog uralmát biztosítja. Bizzanak bennem, hogy igazsá-

gosabb és testvériesebb államot építünk, mint a viharban elütni volt.

Állásukból elmozdított francia előkelelések

Vichy, július 25. (Rador.) A Havas jelenti: Guisemat-t, a képzőművészeti akadémia igazgatóját, Caint, a nemzeti könyvtár adminisztrátorát, Lozierst és Long-Chambont, a tudományos kutató intézet tanárait felmentették állásukból, amennyiben engedély nélkül elutaztak Marokkóba, illetve Angliába.

A francia Semmitőszék újra megkezdte működését

Lyon, július 25. (Rador.) Pailmet főügyész és a Semmitőszék ötven tanácsosa Párisba utaztak, ahol a Semmitőszék augusztus 5-én megkezdte ülését.

Röpcédulát dobtak le Franciaországban az angol repülő

London, július 25. (Rador.) Duff Cooper tájékoztató miniszter szerdán közölte az alsóházban, hogy angol repülő röp-cédulákat szórtak Franciaországra, melyek ismertetik a francia flottával szembeni eljárás tényleges történetét. nisztertüb czVzs etaoih nrldu etaoih uu

— Német hajó érkezett Isztambulba. Isztambulból közli az Universul a Telegraph Orient jelentését: Tegnep Isztambulba érkezett a Cardilya nevű német kereskedelmi hajó. Ez az első német gőzös, amelyik a háboru kezdete óta Isztambulba hajózott. A hajó a Dumán érkezett kézműaru és nyersanyag szállítmányával.

Argentina gondjai

Argentina gazdasági helyzete az észak- és nyugateurópai politikai és katonai fejlődéssel párhuzamosan kétségtelenül leromlott. Május ez év elején meg lehetett állapítani, hogy Argentina gazdasági helyzetében súlyos visszaesés állott be főleg azzal, hogy az ország számos fontos piacát veszítette el, a háborus viszonyok következtében a behozatal is kockázatos lett és megráglott. Hogy közben az argentinai termelvényekért jobb árakat lehetett elérni, még nem olyan előny, amely egyensúlyozni tudná a hátrányokat. Egyébként pedig a gabona árjavulása nagyon mérsékelt határok között mozog. A kukorica ára, amióta az idejé termés mennyisége köz-tudomású lett, állandóan süllyedő tendenciát mutatott. Ma száz kiló tengerinek az ára négy pezo, ami csaknem megfelel az előállítási költségeknek. Bizonyos országgrészekben, ahol az előállítási költség 4.50 pezo, az eladási ár a termelési ár alatt van. Minthogy a termés gyenge volt, az exportnak nem lehet különös szerepe e mezőgazdasági termék körül. Az exportálható kukorica mennyisége áprilisban, amikor a kukoricát letörték, valamivel több volt, mint nyolc és félmillió tonna. Azóta még mindig a magtárakban hever több mint hétmillió tonna, aminek elhelyezése nagyon bizonytalan. Olaszország és Spanyolország körülbelül félmillió tonnát kötöttek le kompenzációs uton. Angliával is kompenzációs vételre volt kilátás, amennyiben Anglia kétezer tonna Cardiff-szenet ajánlott három-ezer tonna kukoricáért, de az üzletet nem kötik meg, mert északamerikai exportörök Angliának hasonló mennyiségű kukoricát olcsóbb áron ajánlottak, amire az Unió kormányának szubvencionálása következtében módjuk volt.

Ez év elején az argentinai Központi Bank jelentésében megállapította, hogy Argentina a most folyó háboru óta az importált árut 36 százalékkal drágábban fizette, mint azelőtt, holott ezzel szemben az exportárúkért mindössze 18 százalékkal kapott többet. Ez a helyzet időközben rosszabbodott, minthogy az importált termékek árai emelkedtek, míg a kivitelre kerülő cikkek árai általában estek. A legutóbbi külkereskedelmi statisztika szerint, amely feléleli az 1940-es esztendő első négy hónapját, minden exportált tonnának értéke, összehasonlítva az 1939. év megfelelő periódusával, 132 pezoról 150 pezóra, vagyis 13.6 százalékra emelkedett. Ezzel szemben minden importált tonna a tavalyi 133 pezoról 195 pezóra emelkedett a jelzett időpontban, vagyis 46.3 százalékkal magasabbra. Ami azt jelenti, hogy Argentina exportra szánt termelvényekért 13.6 százalékkal többet kapott, viszont a behozott árúkat 46.3 százalékkal drágábban fizette és előreláthatólag ez a fejlődés továbbra is Argentina hátrányára fog történni. A háboru elején csupán az északkeurópai piacokat veszítette el Argentina. Azóta hozzájárult Belgium, Hollandia és a francia köztársaság nagy része, amik az export számára elveszettek tekintethetők. Rotterdam és Antwerpen fontos átrakodó kikötői voltak Argentinának. Ehhez a kedvezőtlen helyzethez hozzájárult még az olasz piac elvesztésének kilátása is. Olaszország egyik legjobb vevője volt Argentinának, de az utolsó hetek eseményei egészen valószerűtlenné teszik a fellelvést, hogy jelen körülmények között a Földközi tengeren szállítani lehessen argentinai mezőgazdasági termékeket Itália számára. Japán is egyik legjobb vevője volt Argentinának, de abban az arányban, ahogy Argentinát elzárják az európai piacoktól, érdeke lesz Japánnal új kereskedelmi szerződéseket kötni, ez azonban már csak a jövő esztendőre lehet aktuális. Az export most már inkább Észak-Amerika felé irányul, amellyel volt ugyan kereskedelmi szerződése Argentinának, de felbontották. Most illetékes körök azon dolgoznak, hogy ezt a szerződést megújítsák. A jelek arra mutatnak, hogy az Egyesült Államok lesz az az ipari ország, amely Argentinát exportját jórészt fel fogja tudni venni. Az elő-

Külpolitikai szemle

A Timpul írja:

„A békeoffenzíva véget ért. Most a háboruak egy új — és valószínűleg utolsó — etapja kezdődik” — írja legutóbbi számában a Journal de Geneve. „Az Anglia elleni általános offenzíva előkészületei befejeződtek, úgy lehetséges, miszerint még július hónap folyamán megindul a döntő támadás, amely hivatott eldönteni és befejezni a háborút”. Előrelátható, hogy a kortársi történelem oly feszült korszaka hamarosan elérí a csúspontot és talán a végső pontot — fejező be cikkét a svájci lap.

Az olasz lapok arra mutatnak rá, hogy július hónap katasztrófális az angol külkereskedelmre. Ez az ország, amely egyébként havonta egymilliárd font sterling értékű árut szállított, most egész külkereskedelmének összeomlását kell tapasztalnia. Nagy-Britannia kivitele e hónap folyamán nem érte el a 37 millió font sterlinget sem.

Az angol lapokat utasították, hogy ne közöljék többé Bernard Shawnak a háboruval kapcsolatos cikkeket, vagy nyilatkozatait, miután a nagy angol író egy svéd lap tudósítója előtt kijelentette, hogy Anglia el fogja veszíteni a háborút.

A Giornale d'Italia newyorki tudósítás alapján riportot közöl a nyugati hatalmak részéről az Egyesült Államokban eszközölt fegyverrendelések leszállításáról. Franciaország májusban 153 millió dollár, míg júniusban csupán 71 millió dollár értékű fegyvert rendelt az USA-ban.

Anglia ezzel szemben májusban 68 millió dollár, júniusban pedig 138 millió dollár értékben rendelt fegyvereket Amerikában.

Természetesen a szállítás jóval a rendelés mögött maradt. Így tehát Anglia mindössze 18 millió dollár értékű fegyvert kapott.

A jövőbeni szállítások egyre kevesebbek lesznek a német tengeralattjárók blokádja következtében, amelyek megakadályoznak minden Amerikából történő áruszállítást — jegyzi meg végül az olasz lap.

A belgrádi Vreme című lap szerint Ankarában egyre több szó esik a török-orosz köteleződésről.

Ezzel kapcsolatosan jellemző a Yeni Sabah című török lap cikke, amely a két állam által a Dardanellák ellenőrzése terén alkalmazandó új ellenőrzési rendszerrel ír.

A Berliner Börsenzeitung rámutat arra, hogy Halifax lord beszédét figyelemreméltó módon egészítette ki Kingley Wood pénzügyminiszter beszéde, aki az alsóház elé terjesztette a háborus pótköltségvetést és aki kijelentte, hogy a háboru egyre súlyosabb állapotot követel az összes angol társadalmi osztályoktól. Anglia heti költségvetése most 87 millió font sterling.

Ezt a hatalmas összeget a közvetett és közvetlen adókból fogják fedezni.

„Vajjon az angol nép ezt a beszédet is szívesen lelkesedéssel fogadta, mint külügyminiszterének választát?” — kérli a berlini lap.

Bukarestbe érkezett szófiai követünk

Bucuresti, július 25. (Rador.) Eugen Iotti szófiai román követ szolgálati ügyében a fővárosban tartózkodik.

Svéd válasz a német csapat-szállításokra vonatkozó angol tiltakozásra

Stockholm, július 25. (Rador.) A svéd távirati iroda közli: Svédország londoni követe szóbeli választ adott az angol kormány svéd területen keresztül való német csapat-szállításokra vonatkozó tiltakozására. Írásbeli választ később fog adni a svéd kormány.

LIUS 25.
amok
háboruba
segítséget
áborun kívül
etünk a szí-
Egy éven
csatlakozhat-
sonnyal meg
vta
és
inökök
Ion Gigurtu
e a kormány
ívását. Ha-
u miniszterei
rnok helyet-
a külügymi-
az országba
ztak el Bucu-
ter fogadják
ügy-
ása
ogy a német
yminiszter a
sz követet és
iszter Boris
OSZ
rosz
et
icsa
három balti
ez való csat-
kormánya
at vesztett
tekinti wa-
or.) Az eszt,
örülbelül egy
követeléseit
gy megelőz-
sidó lap
met-
aan
ppa-Press.) A
nygel terület
zsidó újság
szigoruan a
l fog majd
ban a kíván-
gyalja, vala-
adalmi és val-
en foglalkoz-

nye ennek még az is, hogy nem lesz olyan drága a szállítási költség, mintha Európába exportálnának. Az Egyesült Államok az első négy hónapban 110.22 millió pezéért vásárolt Argentínától, szemben a tavalyi 58.72 millióval.

Természetes, hogy az argentinai és észak-amerikai kereskedelmi viszony kibővíthető, ha Észak-Amerika még többet vásárolna Argentínától. Addig azonban ez a délamerikai ország csak úgy tud segíteni magán, ha nagyobbarányú államkölcsönt bocsát ki, vagy más módon tudná megerősíteni az ország hitelét. Argentína kereskedelem-politikai viszonya Angliával szemben még tisztázatlan. Az 1939 év végén megkötött kereskedelmi szerződést még egyik fél sem mondta fel, de a szerződés fontosabb pontjait, különösen ami a fagyasztott hús szállítását illeti, pontosan és lekiismeretesen betartják. A kereskedelmi szerződés hetenként 6500 tonna fagyasztott hús szállítására kötelezné Argentínát. Közben azonban Anglia más oldalról is gondoskodott fagyasztott húsüzletségetek behozataláról és így a megállapított 6500 tonna helyett csak 4500 tonnát, vagyis 30 százalékkal kevesebbet vett át. Ez érzékenyen érinti az argentinai állattenyésztőket, akik az angol exportra kerülő áruval érték el a legjobb árakat.

A bizonytalan gazdasági helyzet súlyosan kihatott az ország belső gazdasági helyzetére is, számos kereskedelmi ágazatban teljes üzletlenség jelentkezett már hónapok óta. Az építkezés ugyiszólván megbénult, nemcsak tökéhiány miatt, hanem mert bizonyos nyersanyagokat nem lehet a külföldről beszerezni. Erősen visszafejlődött a bőripar, éppúgy a textilipar is. Ezen ellentétben áll ezekkel a jelenségekkel az a tény, hogy az országban a pénzek valószínűsége árama folyik, a bankbetétek rendkívül módon emelkedtek az utóbbi években nem tapasztalt módon. Ez a körülmény magyarázza, hogy az utóbbi belső kölcsönökre igen élénk tempóban folytak a jegyzések, sőt túl is jegyezték ezeket a kölcsönöket.

Bizonyos tendencia mutatkozik az országban ipari vállalatok alapítása tekintetében. Februárban és márciusban nem kevesebb, mint husz új részvénytársaság alakult, összesen 19 millió pezó alaptőkével. Különösen olyan vállalatokról van szó, amelyek Argentínában állítanak elő olyan árucikkeket, amiket eddig importálni kellett. Fűtőtesteket, elektromos cikkeket, fémárut, háztartási és nyomdai cikkeket fognak gyártani ezek az újonnan alapított gyárak, amelyekhez a többi nyugateurópai kapitalisták adták.

A kedvezőtlen helyzethez hozzájárult még az is, hogy egy német tengeralattjáró elsüllyesztette az Uruguay gőzöst, amely gabonát szállított Európába. Mivelhét ez megérté, egy nagy argentinai szállítóhajó, a Panama parancsot kapott, hogy térjen vissza genouai utjára. Argentínának számíthatnia kell újabb importnehézségekkel, különösen ami a szén és a nyersolaj importját illeti. A kormány bizottságát küldött ki, amelynek feladata lesz a tüzelőanyag racionalizálása. A vasuti közlekedést is lecsökkentették számos vonalon. Ugyanúgy a hajózást is. A roppant kukoricatermés feleslegessé válik, nem lehet sehoval exportálni, ugyhogy a kormány azon gondolkodik, hogy fűtési célokra fogja felhasználni. A kukoricát maga az állam veszi át és élni ocsítani az üzemek között, ahogy azt a világháború alatt megcsélekedte.

A pénzügyminiszter megszüntette a kerületi pénzügyi felügyelőségeket

Bucuresti, július 25. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben augusztus 1-től kezdődően megszünteti a kerületi pénzügyi felügyelőségeket és ugyanakkor bucaresti székhellyel megalakult a pénzügyi felügyelő testülete. Az egyes pénzügyigazgatóságok ellenőrzését ez a testület végzi, külön kiküldetések (delegáció) alapján. A kiküldött felügyelők hatáskörét egyidejűleg kibővítette a pénzügyminiszter és a pénzügyi szervezetben új ügyviteli szabályokat is megállapított. A felügyelők hatásköre nemcsak az ellenőrzésekre terjed ki, hanem kötelesek meghallgatni az adózók panaszát is. Az ilyen esetekben kötelesek kivizsgálni, hogy — az állam érdekeinek szem előtt tartása mellett — az adózók panaszai jogosak-e, az eljáró alant pénzügyi közegek részéről nem történt-e tévedés, visszaélés, vagy hivataios hatalommal való visszaélés. Az utóbbi esetekben azonnali vizsgálatot köteles bevezetni és a helyszínen intézkedni.

Fekete-arany a bibliai paradicsomban

A Tigris és az Eufratesz között, ahol a biblia szerint a földi paradicsom virított, ma a fekete-arany folyik

Mossul környékén láng csap ki a földből, amely időtlen idők óta ég. Az örök tűz vidéke ez, amelyről legendák mesélnek. Mintegy 50 km-re Mossultól, az égen tűzkorong fénylik: a petróleum gázok égnek fenn a magasban.

Kirkuk vidéke, az „Irak Petroleum Co.” birodalma. A kőolaj medence hossza 80, szélessége 30 km. és egyelőre évente 4 millió tonna petróleumot szállít a Tripoliszba és Haifába vezető „pipeline”-kon. Irak ma a kőolajtermelőországok sorrendjében a nyolcadik helyet foglalja el. De a ranglétrán rövidesen változások következnek be. Már is új csövek lefektetésén dolgoznak, amelyek lehetővé teszik az export megkétszerezését, sőt megháromszorozását. Előreláthatólag Irak 10 millió tonnával fogja felemelni kivitelét s ezáltal a kőolajtermelőországok negyedik helyére kerül, a 179 millió tonnát termelő Egyesült-Államok, a 28 millió tonnát termelő Oroszország és a 27 millió tonnás Venezuela mögött.

A mussoli petróleum történelme erősen hasonlít egy kalandorregényhez. A regény a világháború küszöbén, 1914-ben kezdődött egy beszélgetéssel, amely Gulbekian nevű örmény s egy ismeretlen török pasa között zajlott le.

Az örmény jól szagolt s negyedórás beszélgetés után a Pasa papírt adott át neki a mossuli és bagdadi vilajettek szülő petróleumkoncessziót. A pasa a markába kacagott, de Gulbekian munkához látott és rövidesen megszületett a Turkish Petroleum Cy, amelynek alaptőkéjét, 50 százalékot, az Anglo Persian Co, 25 százalékot a Royal Dutch és 25 százalékot német cégek jegyezték le.

A háború folyamán a Sykes-Picot egyezmény Mossul vilajetét kivonja a francia fennhatóság alól, amely így angol zónába esik. Franciaország fenntartja azonban magának a petróleumra való jogát.

1920 április 24-én Millerand és Lloyd George szerződést írnak alá, amely „a két ország petróleumérdekeltségeinek a kölcsönös megértés és egyezség alapján való rendezésére kötelezi Angliát és Franciaországot, mindazon területeken, ahol kőolaj érdekelik találkoznak.”

A szerződés 25 százalékot ad Franciaországnak a petróleumból és jogot arra, hogy két pipe-line építsen Mossul és a Földközi tenger között.

Ekkor szól bele a játékba a harmadik nagyhatalom: Amerika; tiltakozik az angol-francia egyezmény ellen, amelyet megkérdőjelezése nélkül kötöttek és politikai retorziókkal fenyegetőzik.

A külisszak mögött tárgyalások indulnak az angol és amerikai érdekcsoportok között. Végül is 23.75 százalékos részvénytársaságra osztják fel a hatalmas kincset, Anglia, Franciaország, Amerika és a Royal Dutch között.

Es Gulbekian? Mi történt azzal, aki előnek szagolta meg a föld gyomrában rejlő kincseket?

Az örmény 5 százalékot kapott, a pasával folytatott egynegyed órás beszélgetésért; ami jó néhány milliót jelent.

Mialatt az Eufratesz és a Tigris között ez az izgalmas film pergett, magánindulásokkal valóságos hajszát indítottak a felszigezen a kőolaj után. Elsősorban Bahrein szigetén kutattak és találtak. A „Bahrein Oil Co.”, a Standard Oilnak lett a fiók vállalata. Bahrein angol fennhatóság alá került, Iran minden tiltakozása ellenére. A termelés 185.000 tonnáról, a múlt évben 1.107.000 tonnára emelkedett.

Az angolok, akik megbánták, hogy a mossuli kőolajtermelést annyira szétforgácsolták, igyekeztek minden e földrészzen található petróleumot birtokukba venni. A koncessziók utáni verseny nem ismert háttér. A perzsa-öböl kis sejkjei megértik, hogy itt keresni lehet és fantasztikus összegeket kérnek földjeikért. De nem volt olyan összeg, amit meg nem kaptak volna.

Az Irak Petroleum Co csoport, amelyet Bahreinnél kijátszottak Bahreintől keletre, a Gatar félszigeten bukkan a bahreinnél gazdagabb kőolaj területre. Ezzel párhuzamosan a független Koweit szultánátusban, majd Bossorotban, jelentős koncessziókat szereznek. Mossultól a Perzsa öbölgi ömlik a „fekete-arany”.

A fekete-arany kutatók a forró sivatagon, a délafrikai gyémánt, az alaszka és kaliforniai aranykeresőkre emlékeztetnek. Ugyanazt a gazdaságot hozzák magukkal a kietlen, szegény vidékekre is. Az „Irak

Petroleum Co.” által az államnak fizetett óriási illetékek lehetővé tették az ország fejlesztését. Bagdad ócska, piszkos negyedek helyén, modern és gazdag városrészek emelkednek. Néhány év leforgása alatt valóságos eltűnt a régi Bagdad.

A Perzsa öböl partjain levő kis szultánátusokban is megváltozik az élet. Bahrein, Oman és Koweit szegény szultánjai, Gatar

Egy pilóta-iskola vezetője négy leányövédekével együtt lezuhant gépével

BUCURESTI, július 25. (Rador). Vasárnap délután tragikus repülőszerecsétiesség történt a banaesai repülőtéren, amelynek során Nicolae Eftchenovici, az egyik legjobb román pilóta és a CFR repülőiskolájának négy leányövédekével együtt életét vesztette. Mindannyian egy egészségügyi repülőgéppé átalakított hárommotoros Monosok-készülékben szálltak fel. Kétszázötven méternyi magasságban motorhiba következtében a gép elvesztette egyensúlyát és lezuhant.

Az áldozatok temetése szerdán volt a Ghencea temetőben. Nicolescu tábornok legügyi államtitkár, miután felolvasta a királyi rendeletet, amellyel öfelsege halála után kifizette a repülőtestet, megható emlékbeszédet tartott. A koporsókat bajársaik vállakon vitték a sírhoz.

A lángszóró és szerepe a mai háborúban

A „csodálatos és borzalmas láng” végzetes hatását már 350 évvel ezelőtt megjósolta egy florenci orvos

A Franciaország területén lefolyt harcok során kitűnt, hogy a lángszóróknak igen hatásos szerepük van. Abban az óriási harcban, amelynek eredményeként a németek a La Manche csatornáig hatoltak, nagy mértékben használták a múlt háborúban nem ismert különleges lángszórókat. A lángszórók segítségével nagy füstfelhőket idéztek elő, amelyek sikeresen biztosították a csapatok előnyomulását.

A német katonák elképesztő bátorságukról tettek tanúságot a lángszórók használatában is. A német katonák közül sokan, kiknek különleges küldetésük volt, behatoltak az ellenséges osztagok közé a fejre szerelt, könnyen használható, kis füstlő lökpacok segítségével igénybevételeivel.

A flandriai szövetséges hadsereg megtizedelt csapatainak visszavonulása alkalmával is használták a németek a mesterséges füst használata által nyújtott kitűnő előnyöket, amelyek jelentős mértékben biztosították a repülők sikerét.

Másfél kilométer szélességű füstfelhő A lángszóró gépek használata igen gyors és egyben egyszerű. Hatásuk igen érdekes. Amikor működni kezdenek, előbb halvány köd fátol terjed, sőt a levegőben. Néhány perc múlva vastag füstkaróvá változik, gomolyogni kezd és a mindinkább sötételő szürkés felhő ellepi a harci egységeket, hadihajót, vagy más katonai támaszpontot, amely ezáltal teljesen láthatatlanná válik.

Egyetlen füstszóró készülék képes hatalmas, körülbelül 5 méter széles, 250 méter magas és 1500 méter mély füstfelhőt kibocsátani, a füstfelhő csak akkor érhet el ekkora méreteket, ha az időjárás nem tulságosan nedves.

Általában 5 métermázsza füstöt előidéző anyagból 200 méter szélességben, 2 kilométer hosszúságú füstfüggőny képződik.

Akinek része lehetett abban, hogy több lángszórógépet működés idején láthasson, az volt az érzése, mintha legalább is Néző római császár képzelete valósulna meg. Mint ha valami ördögi rendező szabadjára engedett fantáziájával rendezte volna meg a legnagyobb tűzkatasztrófát.

Mi a technikája ezeknek a füstfelhőket előidéző gépeknek és hogyan működnek ezek a gépszörnyek?

Két különböző géptípus létezik: az egyik hordozható, a másik pedig helyhez kötött.

és a Kalózok partjainak kis sejkjei, maharadszák aranyához jutnak s csendes életükbe hirtelen autóbogás és repülőgépperregés költözik. A lakosság csak azt látja, hogy köröskörül gazdagság és pompa keletkezik. A fény megvakítja őket. Ők még mindig nyomorban élnek, mialatt körülöttük hull az aranyeső.

Es a nép kezdi kinyújtani a kezét az aranyeső felé. Itt-ott a forrongás lángjai csapnak fel.

A gazdagsággal egyidejűleg a civilizáció is bevonult a csendes, történelem nélkül és arab országokkába.

Koweitban már két forradalmi kísérletet fojtottak el.

S a forradalmak elfojtásánál vagy kibontásánál a kőolaj urainak láthatatlan kezei húzzák a szálakat.

Bucuresti hogy a kor...
lyozta a m...
körülménye...
átmeny. A...
kettőrvény...
jelent a Hi...

Első szak...
nak joga v...
jóváhagyni...
szállítóváll...
a) A mu...

Mikol

Második...
lak jóváha...
mok, vállal...
lis szervez...
őseinek ké...
az alábbi in...
a) A ter...
nem érdekét...
b) A lak...
sára.

c) A küll...
d) A vál...
esetén, ami...
következtéb...
e) Munka...
A jóváha...
és tartama...
pot. Ha azo...
telnek, ugy...
K

Harmadik...
térium keres...
sitendő, am...
minisztérium...
bizottság és...
1. A min...
nyanakkor...
2. A mu...
államtitkár...
betölti.

3. A nemz...
képviselőjéb...
4. A nagy...
a katonai m...
5. A mun...
akik közül...
vetsége, egy...
delmi szerv...
jelel ki.

6. Az alka...
akik közül e...
mazottat az...
minisztérium...
A bizottsá...
teri rendelet...
Negyedik

járó napi, h...
tásánál tuló...
amely megh...
munkaórát é...
latok irodáin...
első szakasz...
az útiutak n...
augusztus 4...
ben, vagy bá...
munkaszerve...
kollektív mu...
nyilvánosság...
szerződésben

Azokat a...
ják a fente...
legalább 25...
fizetni.

Ötödik sze...
ünnepeken...
esetben enge...
zetesen kivü...
léssel díjaz...
Hatodik sze...
teztet és 193...
4-én és 1933...
munkaszerve...
szakaszában...
függesztésén...
esetben adn...
járó rendes...
a következő

a) A ma...
munkás a sz...
dalmazást k...
b) A havi...
élvező munk...
fizetésével eg...
II. MA...
a) Az a m...

Szerkesztői üzenetek

L. E., Fágáros. Josephus Flavius művét dr. Istóczy Győző évtizedekkel ezelőtt lefordította és kiadta: „Flavius József római történetirő munkái” cím alatt. Megszerezheti valamelyik budapesti antikváriusnál. Egyébként meg van a kolozsvári egyetemi könyvtárban is.

HIREK

Tamuz 20.

Mózes, második könyvének 35-ik fejezetében, imígyen szól: „Vegyetek magatoktól ajándékat az Örökkévaló számára, mindenki annyit hozzon, mindenki annyit adjon, amennyit nemesszívűsége helyesnek és vagyoni állapotához mérten ildomosnak tart adni az aranyból, ezüstből és rézből” (M. II. 35. 5). „Minden zsidó férfi és nő — mondja tovább a Szentírás — szíve legbensőbb és forró sugallatára hallgatva eleget tett ezen felszólításnak és tömegével hozta tehetségét jóval felülmúlva az ő obulusait, mert mindenki ki akarta venni részét a nagymű, a Miskan, a hordozható templom felépítéséből” (M. II. 35. 29).

Mózes eme felszólítása egy 430 esztendő rabigában töltött néphez szólt. 430 esztendőig ette a zsidó nép a rabszolgaság, az elnyomatás, a gyűlölet és a leigázás keserű kenyerét Egyiptomban. Végre akadt egy Mózes, aki megszervezte a népet, aki a munkában és keserűségben elfáradt páriák szívében felébresztette az emberi és nemzeti öntudatot, aki kivette őket Egyiptomból. Átkeltek a Vörös tengeren és elindultak Kaanan országa felé. De a nép mindjárt az első nehézségnél, az első nélkülözésnél zavarogni kezdett, az okoskodók összedugták fejüket és fellázadtak Mózes ellen, mondván: Vajha maradtunk volna inkább — ha rabságban is, ha másrendű embereként is — ál szí ál szir hábászár, a husosfazék mellett Egyiptomban; mit ér nekünk a látszólagos szabadság, ha étlen-szomjan a sivatagban kell elpusztulnunk. Mózes ekkor elhatározta, hogy addig vándorol velük a pusztában, amíg a szolgalelkű nemzedék kihál és Kaanánt egy új, a hitben erős generáció fogja majd elfoglalni, felépíteni és a jövő számára megtartani.

A zsidó galut horizontján félszázaddal ezelőtt új Mózes, az új vezér jelent meg: Herzl Tivadar, aki felismerte népének nagy tragédiáját, akinek szívéig hatoltak az akkori oroszországi zsidóüldözések és pogromok jajveszékései és aki ugyancsak feltette magában népének felszabadítását és a szenvedésektől való megmentését. Őt is ellenszűrés fogadta, az akadékoskodók tömege, akik bősifténu ál szir hábászár, a husosfazék mellett ültek és akik nem akarták látszólagos jólétüket a bizonytalan pusztai álommal felcserélni és kinevelték Herzlit. Idegenek, királyok, miniszterek ségédkeztet nyújtottak, ezek a testvérek azonban mindent megtagadtak. Herzl azonban nem vesztette el munkakétségét és mindent, ami ma Palesztinában van, nagyrészt neki köszönhetjük. Érdekes és tragikus egyformasága sorsnak: Sem Mózes, sem Herzl nem láthatta megvalósulva álmait, nem lehetett személyes részese a megálmodott valóságnak.

Es azóta — Mózestól Herzlig, Herztől máig — újabb és újabb Fáraok támadtak, zsidó vagyonok és egzisztenciák semmisültek meg egyik napról a másikra, ahogyan Jób mondotta: Ásír jiskáv vö lo jeaszéf, énáv pakach vö enenu, este még gazdagon tért nyugovóra, reggelre kelve már semmilye sem maradt. Más országok zsidói megriadtak, de a husosfazéktól nem mozdultak, mígnem az ment el mellőlük is.

Szomorú jelenség, hogy a háború utáni cionizmus huszadik esztendejében még mindig delegátusokra van szükség ahhoz, hogy a zsidókat kötelességre emlékeztessék. Delegátusokra, akiket mindenki ellenségnek tekint, akik pénzbe kerülnek, pénzbe, amiből építeni lehet. Nézzünk csak körül közelítő soraiban: sokan vállalnak különböző tisztségeket, de eljárnak ezekben a hivatalokban — tisztelet a kevés kivételnek — ezt már nem teszik. KKL perselyt kérnek, vagy fogadjunk el, de üresen hagyják azokat. Keren Hajjeszódót jegyznek, de nem fizetnek. Templomban fennhangon smoderznak és később adások maradnak. A kovedre ágényt tartanak, de hogy azt ki is érdemeljék, azért semmit sem tesznek. Sokba fogunk bele, de keveset hajtunk végre. Társadalmunk nagyrészt legjobban jellemzi: a játék. Könnyen, nehéz áldozatok nélkül, szeretnénk mindent elérni. A szülő kényeztetni és becézi gyermekét és nem szoktatja munkára és edzett életre. Szegényeken kell segíteni, betegeknek kell gyógyítani, szerencsétleneket gyámolítani, árvákat nevelni, menekülteket istápolni és segíteni, de ezt is inkább játékkal egybeköve gyakorolják inkább, mint kötelesség gyanánt: teák és kártyadélutánok kellene hozzá. S még folytathatnók.

Elérkezett a komoly magunkbaszállás és áldozatos kötelességteljesítés ideje minden zsidó számára, Tamuz 20. Herzl Tivadar halálának évfordulóján, Mózes szavaival

— **Encsú Manole ezredes-megye főnök 200 ezer lejt gyűjtött a beszarabiai és bukovinai menekültek részére.** Encsú Manole megyefőnök kezdeményezésére 600 gyűjtővet küldtek szét Kolozsvár és Kolozs megye területén. Az eddig begyűlt összeg — amelyhez hatékonyan járultak hozzá a kolozsvári nagyvállalatok és a magánosok is — kétszáz ezer lejt. Itt írjuk meg, hogy Hossu görög kat. püspök pástortörvényében szólította fel hivat, hogy a menekültek részére gyűjtsenek adományokat.

— **A Botanikus-kert hírei.** A virágbarátok figyelmét ezúton is felhívjuk a Regala uca felőli főbejárati utvonallának mindkét oldalán kiültetett kert diszvirágok iskolacsoportjára, amelyek most már teljes virágzásukban pompáznak. Ugyancsak most viráztanak a Dahlia és Canna-ujdonságok iskolázott csoportjai a növényház előtti téren. A Botanikus-kert kitűnő vezetőségének célja a virágiskolákkal a virágkedvelők gyakorlati ismereteit bővíteni, valamint a kiültetett iskola-csoportokkal az időszerű virágokat népszerűsíteni. E célból minden virágcsoporthoz és minden virág-egyedhez megfelelő névtáblákkal látták el, hogy bárki a neki tetsző virágját megismerhesse és helyes nevén megismerhesse. A „Mexikói-kert” előtt pompás Yuuca-k díszlenek.

— **Halálúgrás a harmadik emeletről.** Bucarestből jelentik: Tegnap borzalmas öngyilkosságnak voltak szemtanúi a Lascar Catargiu bulvárd járókelői. A 45. szám alatti ház harmadik emeletének ablakából egy fiatal leány a mélységbe vetette magát. A fiatal nő a szörnyű halálúgrást megelőzőleg pillanatokig tévován állt az ablak peremén, mint ha a távolságot mérlegelné és halk sikoltást hallatott. Az idegfejtető jelenet látványától megbénult tömeg már nem sietett segítségére, amikor lassan elvált az ablakkeretből és zuhanni kezdett. A szerencsétlen leány összezuzott testét a mentők emelték fel a gyalogjáróról. Még élt, de utban a kórház felé a mentőautóban kiszendvedett. A hatóságok megállapították, hogy az öngyilkos nő, Kascu Tereza 24 éves urilány, szerelmi csalódás miatt menekült a halálba.

— **Rendkívüli hóhullám pusztít Amerikában.** Newyorkból jelentik: Amerika egyes részein napok óta rendkívüli hóhullám pusztít. Arizona, Kansas, Dél-Dakota, Wyoming és Illinois államokban kétszáz halálesetet idézett elő a napzsúrás. A hóhullámnak eddig 280 halalos áldozata van.

— **Felhívás az orvosokhoz!** A kolozsvári hadkiegészítő parancsnokság felhívja az összes kolozsvári férfi és női orvosokat, akik semmiféle mozgósítási parancsal nem rendelkeznek, hogy azonnal jelentkezzenek a kolozsvári hadkiegészítő parancsnokságon a mozgósítási parancsuk átvételé végett.

— **Gyermekholttest a személtárában.** Bucarestből jelentik: Kedden este megdöbbenő leletéről értesítették a rendőrséget. Az egyik uccaseprő egy 5-6 hónapos leánygyermek holttestét találta a Brárcovenesti-kórház személtárában. Az ügyesség érélyes nyomozást indított a bestiális tettes megkeresésére.

— **Kakao helyett pörkölt mogoró.** Magyarország kakaókészlete teljesen fogytán lévén, az import pedig kizárva, a csokoládégyárak a kakao helyettesítésével kísérleteznek. Most végre elhatározták, hogy pörkölt mogoróval kevert pasztórizált tejet használnak kakao helyett.

— **Közel huszonháromezernél métermázsza Magyarország ezévi gabonatermése.** Budapestről jelentik: A magyar földművelésügyi miniszter a napokban adta ki az első természetbecslési jelentést. Ezidőszent Magyarország ezévi gabonatermése huszonháromezernél nyolcszáz ezer mázsára tehető, ha azonban a meleg tovább tart, akkor ennél is több lesz. A rozs termése közepes, hét és fél millió métermázsza, az őszi árpa gyenge, a termés hozam hétszázhuszezer métermázsára becsülhető. A tavaszi árpa jó közepes, hozama hat és fél milliónál több lesz. A zabtermést négy millió kétszáz ezer métermázsára becsülik.

— **Tovább drágul a zöldségpiac.** A hatóságoknak minden erőfeszítése ellenére a zöldségpiac tovább drágul, amit a kedvezőtlen időjárási viszonyok is elősegítettek. Az utóbbi napokban tartott ellenőrző szemlék következtében a piacra való áruhozatal visszaesett, azok a nagykereskedők, akik Aradról és Nagyváradról látták el a kolozsvári piacot, az utóbbi napokban csak kevés árut szállítottak. Bizonyossága ennek az, hogy a háziasszonyok valósággal verekedtek a meggyért s talán ennek az erős keresletnek volt az oka, hogy míg a múlt héten 26 lejt volt egy kiló meggy, tegnap már 50 lejtért lehetett csak kapni. Panaszokznak a háziasszonyok a helyi termelőkre is, akik átlag 2-3 lejt drágábban adják árúkat, mint a vidéki termelők, azzal az indokolással, hogy az ő árújuk frissebb.

szól hozánk: „Vegyetek magatoktól ajándékat Galilea számára. Mindenki annyit hozzon, mindenki annyit adjon, ha majd kérni jönnek hozzá, amennyit adnia ildomos volna!”

— **Kibővítették a Kolozvár-Bukarest közötti légi forgalmat.** A LARES társaság a nagyközönség igényeinek megfelelőleg kibővítette a Kolozvár-Bukarest közötti légi forgalmat. A jövőben tehát minden reggel — szükség szerint — két „Lockhead”-tipusú, tiz férőhellyel ellátott gép, vagy a husz férőhelyű „Douglas” utasszállító indul Bukarest felé.

— **Fogyasztási szövetkezeteket akar létesíteni a kormány a munkások részére.** Bucarestből jelentik: A napokban érkeztelen vettek részt Bucarestben a munkakamarák elnökei. Az elnököket fogadta Stan Ghitescu munkaügyi miniszter, aki kijelentette, miszerint főfeladatuk az, hogy fogyasztási szövetkezeteket állítsanak fel a munkások részére. A 0.50 százalékos többletet — melyet elsejőti kezdve a céhek javára levon az alkalmazottaktól, az eddigi 0.50 százalékos kamarai illetéken kívül — a fogyasztási szövetkezetek céljaira fogják felhasználni.

— **Felakasztotta magát, csakhogy tartásdíjat ne fizessen.** Nagyváradról jelentik: A biharmegyei Terebes községben Horté Gábor 46 éves gazdaember felakasztotta magát és meghalt. Lakásának egyik szobájában az asztalon néhány soros bucsulevet találtak, melyben megokolta, hogy miért dobta el magát az életét. Az ok nagyon furcsa és szokatlan. Horté többek között ezeket írta: „A törvényszék arra kötelezett, hogy elvált feleségemnek tartásdíjat fizessen. Ezt sehogysem tudom elviselni és inkább meghalok, semhogy tartásdíjat fizessek egy olyan asszonynak, aki már nem is az enyém.” Az ügyesség, miután büntény nem forog fenn, megadta a tetemesi engedélyt.

— **Egy öreg kolozsvári kereskedő halála.** Hajnal Izidor kolozsvári halkezeskedő 83 éves korában elhunyt. Az öreg kereskedőt Kolozsváron sokan ismerték. Negyven évvel ezelőtt még a Fötéren a torony mellett kezdte meg a halkezeskedést s azóta a város különböző pontjain tartott üzleteket. Halálát családtagjain kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Megszűnt a Tempo című lap.** Bucaresti egyik legelterjedtebb lapja, a Tempo című bulvár lap megszűnt. A Tempo volt az első fővárosi esti lejes lap, amely friss hírszolgálatával óriási olvasótáborra tett szert aránylag rövid idő alatt. Most, megalapításának 8-ik esztendejében megszűnik a Tempo mint bulvár lap és helyette irodalmi hetilappá alakul át.

— **Megölte a felrobbant kézi gránát.** Hivatásának lett áldozata a múlt héten a kolozs-karai illetőségű Pop Teodor vadászhadnagy, aki „valahol a nyugati zónán” kézi gránát dobásra oktatva ki katonáit. A gránát véletlenül a fiatal tisztt kezében robbant fel és mellén súlyos sérüléseket okozott. A katonák közül senki sem sebesült meg, az ő sérülései azonban oly súlyosak voltak, hogy a kolozsvári sebészeti klinikára kellett szállítani. Az orvosok itt mindent elkövettek, hogy az életnek megmentsék, de kísérletük meddő volt, mert kinos szenvedés után elhunyt. Temetésén — mint a „Curentul” írja — résztvettek tisztársai és katonái, akik a vitez tisztet könnyes szemekkel kísérték utolsó útjára.

— **Agyonszúrta vetélytársnőjét egy fiatal leány.** A biharmegyei Sonkolyos községben Todoras Maria 24 éves nőt, akinek vasárnap még semmi baja sem volt, hétfőn reggel halva találták lakásán. Balkarján szurástól eredő seb volt látható, amelyből arra következtettek, hogy erőszakos halállal halt meg. A csendőrség a szomszédok elbeszéléseiből megállapította, hogy az elhunyt viszonyt folytatott egy sonkolyosi legénynek, aki állítólag házasságot ígért egy Jank Klára nevű leánynak. A leány többször figyelmeztette Todoras Mariát, hogy a legény neki házasságot ígért s kérte, hogy szakítson vele, mert ha nem, úgy meghal. Hétfőn éjszaka aztán — mint a nyomozás megállapította — Jank Klára belopózott Todoras Maria lakásába s egy késsel felvágta alvó vetélytársnője karján az ereket. A két nő között erős dulakodás lehetett, mert az ágy párnái össze voltak szaggatva. A féltékenységből gyilkossá lett nőt letartóztatták.

— **Hova tartoznak azok a szakmunkások, amelyeknek nem alakult meg még a szakmai céhe.** A Monitorul Oficial július 20-iki számában munkaügyi miniszteri rendelettel jelent meg, amely szerint azokban a tartományokban, amelyekben nem tudták megalakítani a cukrásziparban a rokonszakmákban dolgozó munkások céhét, a szakmunkások — cukrászok, limonádéárusok, szesz- és italgyárak desztillátorai, szikvizkészítők, csokoládémunkások, halva-, rahat-, cukorka- és cukorkészítők munkások, stb. — az illető tartomány élelmiszercéhébe iratkozhatnak be.

Vajha megértenénk az idők szavát és megszívlelnénk a cionista ősigazságot: Vissza kell térnie a zsidósághoz.

Seidler Géza

— **Sidy Thal társulata Kisenevben játszik.** Bucarestből jelentik: A fővárosi lapok arról adnak hírt, hogy az Erdélyben is ismert Sidy Thal és Tafner színtársulata ezidő szerint Kisenevben játszik.

— **Spanyolországban is hóhullám pusztít.** Madridból jelentik: Spanyolországban hóhullám vonul át. Szerdán 42 fok meletet mértek Madrid, Cordova és Sevilla városokban.

— **Egyenesítőt egy tüdőbeteg leánynak!** Egyenesítőt kellene beszerezni egy tüdőbeteg tizenhét éves leánynak, aki eddig özvegny anyjára és négy apró testvérére keresett varrassal. A görnyedéssel járó nehéz munka miatt nem tud dolgozni és a család valósággal éhez. Nagyon nagy micvét teljesít, aki hozzásegíti a szegény leányt, hogy meggyógyuljon. Az Uj Kelet köszönettel nyugtatja a szíves adományokat.

— **Halálos kimeneteli verekedés egy kolozs megyei községben.** A bánffyúnyadi csendőrség emberei tegnap letartóztatták Chiorean Nicolae Togul községbeili 42 éves falusi gazdálkodót, aki halálosan bántalmazta régi haragosát, Demi Victor falubelijét. A két férfi tegnap este a község kocsmájában előt hároszálakozott, ahol Chiorean belekötött haragosába és a verekedés verekedése fajult. Chiorean olyan súlyosan bántalmazta Demi Victort, hogy az életveszélyes sérüléseket, köztük koponyaalapi töréseket szenvedett és kórházba szállítása közben meg is halt. A halálosvégű verekedés előzményeit és körülményeit most igyekszik tisztázni a csendőrségi vizsgálat.

— **Tűzvész a bucarestii Omega-gyárban.** Bucarestből jelenti az Univerul: Tegnap délután eddig még ismeretlen okok folytán tűz ütött ki az Omega növényolaj-előállító gyár raktáraiban, ahol nagymennyiségű napraforgópogácsa volt felhalmozva. Az azonnal kisetett tűzoltók csak többórát megfeszített munka után tudták a tüzet eloltani. A kár eddigi becslések szerint több, mint 100.000 lejt. Megindult a vizsgálat a tűz okának megállapítása céljából.

— **Eltemették Bratu professzort.** Bucarestből jelenti a Rador: Tegnap temették el a Belu-temetőben ünnepi külsőségek között Traian Bratu professzort, a szenátus volt elnökét és a iasii egyetem volt rektorát. A temetésen megjelentek Tzoni nemzetnevelésügyi államtitkár, Marcu vezértitkár, Gh. Bratianu, Virgil Madgearu, Pan Halipa, Ilcus tábornok és mások. A temetési szertartást Emilian érsek vezette.

— **A Munkakamarák Szövetségének határozata.** Bucarestből jelenti a Rador: A Munkakamarák Szövetsége úgy intézkedett, hogy július 31-ig összegezzék a kamarai tanácsok beiratkozási eredményeit a Nemzet Pártjába. Azokat a vezetősegi tanácsokat és a megyei hivatalok vezetőit, akik augusztus elsőjéig nem iratkoznak be a pártba, szolgálatukból fel fogják függeszteni.

Orth. Chevra Kadisa, Cluj

Felhívás

Az orth. Chevra Kadisa vezetősége ezúton felhívja a figyelmeztet mindazon feleknak, akik valamelyik cluj orth. temetőben sirkövet állítani óhajtanak, hogy:

A temetőbe csak azon sirköveknek felállítását fogják megengedni, amelyeknek szögét és formáját előzőleg a vezetőség jóvá fogja hagyni.

Miért is kérjük, hogy a sirkő rajzát és szögét jóváhagyás végett, előzőleg mutassák be a Chevra irodájában.

Ugyancsak kérjük a sirkőavatásnak napját és óráját 3 nappal előbb az irodában bejelenteni.

Cluj, 1940. július 22.

Az elnökség

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, július 26.

Bucaresti. 6.45: Reggeli műsor. 13: Időjelzés, majd kulturális és művészeti hírek és közlemények. 13.15: A rádió zenekara játszik. 14: Hírek. 14.30: A rádió zenekara. 15: Közlemények. 19.50: Hírek magyar nyelven. 20: Időjelzés, majd N. Iorga előadása. 20.15: Hanglemezek. 20.40: Hírek. 21: Donizetti Lucia de Lammermor című operájának előadása hanglemezről. Szünetlen hírek és sporthírek. 23.02: Hírek.

Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Zenekari hangverseny. 13.40: Hírek. 14.55: Változatos szórakoztatózene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18.15: Zongorahangverseny. 18.45: Előadás hanglemezek beiktatásával. 19.15: Katonazene. 20.15: Hírek. 20.25: Enekszámok. 21.10: Haydn zene. 22.40: Hírek. 23.10: Tánchanglemezek. 24: Hírek. 0.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Még

Singapore legh

ten

A Távol-Kelet pontokon nyújtott repeti jászott. Elsősorban is sziget-népi jel ellátott hatalm között legnagyobb sejtében levő hajók horgony sokat bony mandzsukuói csendőseceáni tumát felhaszn részen, valam Filippi-szigete Ken tengerész kitesítettek, gatra sakkban.

Most azonban máról van szó, valószínűleg j tak, hanem a séggel rendel yeknek siker pontjaikat fen kaik tenger Hawaiában, u valamint Alas céllal, hogy szigetek közel zatot hoztak re, amelyek a zelésben terüln befejezése után afelet kizáró tak fel Japán Államok szükri ger hatalmuk szükség muta tengeri bázist kódás esetér Japánra.

A távolke Franciaország szerepelt akti dagsága és fe vált. Akárcsak tek be sok p birtokaik eró amerikai és a rekvések elle Sumatra észta tengeri bázisú rombolóból, te kisebb egysége lamosozik. Ez nagyobb har nyujthatna az nak.

A Távol-Kelet csa azonban te Singapore ma geri bázisa. Fek tőkéletesítették szemlélőnek, a zis berendezése szereléseit, hat ell kell ismerni áll a tengeri er Jólétesült a ma olyan erős sem rajtatitess madással nem Singapore angó kezében a Távol kulcsát.

Most pedig miért a Távol-Kelet tengeri vidékét. An Kelet többet kina angol bir Singapore több elöt került An Raffles kaland nak indult Ind dedezze az akk léket. Az első szigetett felfed val előtte már an kis csoport ok. Raffles fe get. A malájji ol védett hely

Még csak 8 napig árusít a „CARMEN”

nyári cikkeket leszállított árban „CARMEN” című gyűjtemény terakalában. Cluj, Bulevardul Regele Ferdinand No. 19.

Singapore a világ leghatalmasabb tengeri bázisa

A Távol-Kelet tengeri stratégiája bizonyos pontokon nyugszik, amelyek igen nagy szerepet játszottak az elmúlt 50 év folyamán. Ejsősorban is a japánok hangsúlyozták ki sziget-népi jellegüket a szükséges bázisokkal ellátott hatalmas hajózást fejlesztve ki. Ezek között legnagyobb fontosságú az ország belsejében levő Kobe, ahol a legkitünőbb japán hajók horgonyoznak és ahonnan áruszállításokat bonyolítanak le Kína, valamint a mandzsu- és koreai partok felé. Később a Csendes-óceáni volt német gyarmatok mandátumát felhasználva, a kínai partok délkeleti részén, valamint az Amerika birtokában levő Filippi-szigetek között elterülő kis szigeteken tengerészetiük számára előretolt pontokat létesítettek, ahonnan úgy délre, mint nyugatra sakkban tudnak tartani bárkit.

Most azonban nem Japán tengeri hatalmáról van szó, amelyet az Egyesült Államok valószínűleg jelentős benzinszállításai táplálnak, hanem a Távol-Keleten óriási érdeklődéssel rendelkező nagyhatalmakról, amelyeknek sikerült ellensúlyozniuk a támaszpontjaikat fenyegető veszedelmet. Az amerikaiak tengeri támaszpontokat létesítettek Hawaii-ban, ugyiszintén a Filippi-szigeteken, valamint Alaszka partjain. Utóbbi azzal a céllal, hogy védelmet biztosítsanak a Aleut-szigetek közelében. Az elmúlt évben határozatot hoztak a Guam-szigetek megerősítésére, amelyek a Csendes óceánban túl Japán közelében terülnek el. Guam a spanyol háború befejezése után Amerika tulajdonát képezte, amelyet kizárólag csak fenyegetésül használtak fel Japánnal szemben, midőn az Egyesült Államok szükségét látták annak, hogy tengeri hatalmukra felhívják a figyelmet. Ha szükség mutatkozik rá, úgy Guam-szigetén tengeri bázist lehet létesíteni, mely háborusodás esetén komoly veszedelmet jelent Japánra.

A távolkeleti stratégiai egyensúlyban Franciaország csak az utóbbi évek során szerepelt aktív módon, midőn Idokina gazdagsága és felvirágzása nemzeti érdekévé vált. Akárcsak a hollandok, akik nem fektettek be sok pénzt nagykiterjedésű indiai birtokaik erődítményeibe, a franciák is az amerikai és angol erőkre bízták a japán törekvések ellensúlyozását. A hollandoknak Sumatra északi partján, Sourabadjánál van tengeri bázisuk, ahol több cirkálóból, torpedócsónokból, tengeralattjáróból és különböző kisebb egységekből álló tengeri flottájuk állomásozik. Ez a flotta nem bocsátkozhatna nagyobb harcokba, de értékes segítséget nyújthatna az amerikai és az angol flottáknak.

A Távol-Kelet legértékesebb stratégiai kulcsa azonban természetesen Singapore. Singapore ma a világ leghatalmasabb tengeri bázisa. Felszerelését csak a múlt évben kiképeztették. A semleges vagy elfoglalt szemléletűnek, aki megtekintette a tengeri bázis berendezéseit, repülőtereit, léghármító felszereléseit, hatalmas dokkjait, óriási kikötőit, el kell ismernie, hogy Singapore ma egyedülálló a tengeri háború történetében. Jólértesült angol körök szerint Singapore ma olyan erős védelemmel rendelkezik, hogy sem rajtaütészerű, sem pedig közvetlen támadással nem lehet bevenni. Miután pedig Singapore angol kézen van, így Anglia tartja kezében a Távol-Kelet egész keleti részének kulcsát.

Most pedig nézzük meg, hogy Singapore miért a Távol-Kelet kulcsa? Anglia mindig előtt tartotta Ausztrália, India, a Vörös tenger vidékének és a Suez csatornának védelmét. Anglia szempontjából a Távol-Kelet többet jelent, mint Hongkong vagy a kínai angol birtokok biztonsága. Singapore több mint száz esztendővel ezelőtt került Angliához, midőn Sir Stamford Raffles kalandor-pionir néhány hajóval utazott Indiától délkeletre, hogy felmérje az akkor még ismeretlen maláj világot. Az első európaiak között volt, aki ezt a szigetet felfedezte, annak ellenére, hogy jóval előtte már jártak ott a Jáván és Sumatrára utazó kis csoportokban megtelepedett hollandok. Raffles felismerte Singapore jelentőségét. A maláj félszigeten elterülő Singapore védett hely volt és minden hajónak, akár

keletről, vagy nyugatról jött is, érintenie kellett a maláj félszigetet és Sumatrát. A Singaporeban horgonyzó hadihajók, mondotta — mint a Londonba küldött jelentéseiből kitűnik — ellenőrizhették a Csendes óceán és az Indiai tenger között elterülő tengeri utakat. Singapore angol tulajdonnak nyilvánította és kitzte az angol lobogót. Ugyanakkor el kell ismerni, hogy Raffles kijelentette, miszerint Singapore szabad kikötővé kell válnia. Ezen elhatározás bölcsességét mutatja az a tény, hogy 1939-ben a singapuri szállítások 160 millió font sterlingre emelkedtek, úgyhogy Singapore a világ leggazdagabb kikötője lett. A szabadkikötő szabályzatát soha nem függesztették fel és az ma is teljes terjedelmében fennáll.

A tengerészet és a katonai aviatika terén elért fejlődés folytán Singapore egyre nagyobb jelentőségűvé vált, Raffles pedig nagy szerephez jutott. Singapore jelentősége azonban soha nem volt olyan értéki, mint napjainkban. Le kell szögeznünk azt is, hogy Singapore eddig soha nem rendelkezett olyan hatalmas szárazföldi és tengeri haderővel, mint ma. A világháború idején ugyanis Anglia és Japán szövetsége kizárta egy konfliktus lehetőségét a Távol-Keleten. Ma másképpen áll a helyzet. A japánok Anglia ellenségévé váltak. Így Singapore nagy szerephez jutott az anyaországnak Ausztráliával és Indiával fennálló kereskedelmi útjainak biztosítása terén.

gedett időtartamára, máskülönbön a tartózkodási engedély önmagától érvényét veszti. Minden idegen alattvaló, aki az országban való tartózkodást meg akarja hosszabbítani, köteles tartózkodási engedélyének lejártá előtt legkevesebb 18 nappal ilyen irányú kérvényét benyújtani. A kérvényt a belügyminisztérium kebelében működő rendőrségi és állambiztonsági vezérigazgatóság csak abban az esetben veszi tekintetbe, ha kellő képpen megindokolják a további itt tartózkodás okát.

2. Mindazon személyek, akikre a 4072. számú törvényrendelet vonatkozik, kötelesek 48 órán belül jelentkezni a Nemzeti Banknál az 1939. évre szóló fix bélyegilleték kifizetése végett. Akik ennek a kötelezettségüknek még nem tettek eleget és okmányaikat sem helyezték letétbe, okmányaikat most a Nemzeti Bank nyugtájával együtt tartoznak letétbe helyezni, hogy az alakiságoknak eleget téve megkaphassák személyazonossági bizonyítványukat. Akik már rendelkeznek ilyen személyazonossági igazolvánnyal, azok kötelesek a Nemzeti Banknál az 1940. évre szóló fix bélyegilletéket is befizetni, amelynek megtörténte után személyazonossági igazolványukat a bank nyugtájával együtt a kolozsvári rendőrkészre állambiztonsági hivatalánál be kell mutatniuk, amely hivatal elvégzi a szükséges láttamozást az 1940. évre. Enélkül az igazolvány érvénytelen.

3. Hasonlóképpen felszólítjuk a dr. Nansen utlevelek birtokosait is, hogy kötelesek befizetni a jelzett fix bélyegilletéket a Nemzeti Banknál, letétbe helyezve azután a nyugtával együtt a Népszövetség 240 lej értékű bélyegilletéket is, hogy annak alapján jelzett utlevelet láttamozhassák.

4. A menekült lengyel alattvalók kötelesek utleveleikkel a jelen rendelet megjelenésétől számított 48 órán belül jelentkezni.

5. Felszólítjuk a közleményben felsorolt összes személyeket, hogy minden lakásváltoztatásukat azonnal jelentésk be az állambiztonsági rendőrség mellett működő felülvizsgáló hivatalban, hogy megtehessek irataikban a megfelelő változtatásokat. Ugyanakkor e célból jelentkezni kell a népesedési hivatalnál és az ingatlanügyi irodában is.

Mindazok ellen, akik nem tesznek eleget a törvény rendelkezéseinek, a törvény szigorát fogják alkalmazni. Az idegeneket átteszik a határon és hazájukba küldik. A dr. Nansen utlevéllel és személyazonossági iratokkal rendelkező egyéneket abban az esetben, ha nem tesznek eleget a fenti előírásnak, irataik érvénytelenítésével büntetik és ugyanakkor esetről-esetre kényszerlakhelyet jelölnek ki számukra.

A közleményt dr. Horvat Iosif rendőrkésztor és Pop Leontin, az állambiztonsági hivatal főnöke írták alá.

— A gazdasági élet képe. Bucurestiből jentli a Rador: A tőzsde tegnapi ülése igen enyhe volt, üzletkötések csak igen csekély számban történtek. A kereskedelmi piac nagyon gyenge és holt idénynek megfelelő kevés számú ügylet eredményez. A rendelkezések feladásánál, illetve annak lebonyolításánál a legteljesebb kereskedelmi elővigyázatosság észlelhető. Az őszi rendelkezésekre vonatkozólag a kereskedők várakozási álláspontra helyezkedtek.

— A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének felhívása a kereskedőkhöz. Amint ismeretes, a kereskedőket eddig két törvény kötelezte a készlet bejelentésekre: az 1939. november 18-iki spekulatörvény és az 1940. március 4-iki árrögzítő törvény. Ezutóbbi törvénynek a készletbejelentésekre vonatkozó rendelkezéseit néhány nappal ezelőtt Leon nemzetgazdasági miniszter hatályon kívül helyezte, azonban az 1939. november 18-iki spekulatörvény alapján a kereskedők továbbra is kötelesek benyújtani a kéthetenkénti készletbejelentéseiket. Mivel ennek a kötelezettségnek az utóbbi napokban nagyon sok kereskedő nem tett eleget, a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége átiratot intézett az egyes kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyben utasítja őket, hogy a kereskedőket figyelmeztessék az 1939. november 18-iki törvényben előírt készletbejelentési kötelezettségre, azzal, hogy a kihágók ellen bírsággal és pénzbírsággal vesznek fel az ellenőrző közeg.

Von Papent váratlanul Berlinbe rendelték

A román és bolgár miniszterek salzburgi látogatásával hozzák összefüggésbe az ankarai német nagykövet berlini útját

Izstambul, július 25. (Rador.) Von Papen ankarai német követ, aki négy napja szabadságon volt, hirtelen Berlinbe utazott. Valószínűnek tartják, hogy Hitler kancellár rendelte haza. Von Papen Szó-

fiái vonaton, onnan repülőgépen utazik haza. Papen útjának nagy fontosságot tulajdonítanak és kapcsolatba hozzák a román és bolgár miniszterek salzburgi látogatásával.

A családfők katonai felmentését kérte egy tábornok a washingtoni képviselőházban

A balti államokból visszarendelték Amerika diplomáciai képviselőit

Washington, július 25. (Rador.) A képviselőház katonai bizottságának ülésén a hadkötelezettségről szóló vita során Shedd tábornok a családfők felmentését kérte, valamint azt, hogy a zsoldot öt dollárról emeljék fel huszonegyre. Kivánatos volna — mondotta —, hogy mentesítsék katonai szolgálat alól azokat a személyeket, akikre feltétlenül szükség van az ipar rendes menetének biztosítására.

Washington, július 25. (Rador.) A hadügyminisztérium cáfolja egyes amerikai rádióállomások azon híreit, hogy több bomba robbant volna a Panama-csatorna belsejében.

Washington, július 25. (Rador.) DNE: A kormány visszarendelte az amerikai diplomáciai kirendeltségek vezetőit a Balti államokból és a melléjük beosztott katonai attasékat. A követségek nyitva maradnak.

Mit kell tudni az idegeneknek és a külföldi állampolgároknak?

Cluj, július 25. A kolozsvári rendőrkészre állambiztonsági hivatala a következő rendelet közlésére kérte fel lapunkat:

A belügyminisztérium 12.365-1940. számú határozatának értelmében, amely az idegenek felülvizsgálását egységes módon szabályozta, a következőknek, úgy mint a saját számlára dolgozó hivatásos idegen munkaadók, fizetési foglalkozást üző idegenek és a fog-

lakozásnélküliek, valamint a 4072. számú törvényrendelet hatásköre alá tartozók, a dr. Nansen utlevéllel rendelkezők és a lengyel menekültek, akik Kolozsvár törvényhatósági jogú város területén tartózkodnak, kötelesek a következő rendelkezéseknek eleget tenni:

1. Az utlevéllel rendelkező idegen alattvalók kötelesek utleveleiket érvényesíteni az országban való tartózkodásuk egész meg-

A hadsereg felszerelése érdekében

A hadseregnek sok pénzre van szüksége. Jegyzetek tehát hadsereg-felszerelési pénztárjegyeket (bonokat), amelyek minden nap a hivatalos órák alatt a nagybancoknál, valamint a pénzügyigazgatóságnál jegyezhetők, ahol az ehhez szükséges irlapok (blanketták) is kaphatók.

Ezek a kötvények a legkedvezőbb feltételű állampapírok, mivel 4,5 százalékkal kamatoznak. Jegyezhető három, vagy öt éves lejáratú bon, ahogyan a jegyzőfél akarja. Hat hónap múlva az állam a jegyzett összeg egyötödét (husz százalékat) visszafizeti, míg a három, vagy öt éves határidő lejártá után az egész összeget.

Hat hónap múlva az esedékes 20 százalékos részlettel és a szelvény összegével adó fizethető az államnak, tartományoknak, vagy a községnek.

Akinek a lejárat előtt pénzre van szüksége, a Banca Națională-tól a névérték 70 százalékának megfelelő lombardkölcsönt kaphat bonjaira, ugyanígy kamat mellett.

Minden román állampolgár, aki az ország érdekét szíven viseli, köteles pénzével elősegíteni a hadsereg felszerelését.

Cluj meave prefektusa
MANOLE ENESCU ezredes

US 26.
ben játszik.
lapok arról
ismert Sidy
szerint Ki-
am pusztít.
gban hóhár-
leget mértek
sokban.
leányok!
gy tüdőbeteg
özvegy any-
esett varrás-
munka miatt
óságga ehe-
aki hozzá-
gyógyuljon.
zza a szíves
lés egy ko-
ánfnyhunyadi
tartóztatták
beli 42 éves
bántalmaz-
falubeljét. A
g korcsmája
rean belekö-
verekedéssé
bántalmazta
yes sérülése-
eket szenved-
ben meg is
zményeit és
tisztázni a
ega-gyárban.
ul: Tegnap
kok folytán
rolaj-előállító-
nyiségű nap-
Az azonnal
megfeszített
tani. A kár
100.000 lej-
nak megállá-
t. Bucuresti-
mették el a
ségek között
atus volt el-
ktorát. A tem-
zetnevelés-
rtikár, Gh.
Halipa, Il-
ési szertar-
gének hatá-
por: A Mun-
kedett, hogy
ai tanácssta-
a Nemzet
ánácstagokat
kik augusz-
pártba, szoi-
uj
sége ezuton
eknek, akik
sirkövet ál-
nek felállí-
eknek szó-
óság jóvá
jzát és szó-
g mutassák
ának nap-
rodában be-
Az elnökség
OR
13: Időjel-
ti hírek és
nekara ját-
zenekara
gyar nyelv-
a előadása-
21: Domi-
operájának
n hírek és
hangleme-
angverseny.
zórakoztató
17.45: Hi-
18.45: Elő-
al. 19.15:
nekszámok.
3.10: Tán-
ene. 1.05:

SPORT

Adakozzunk a menekültek javára!

Cluj, julius 25. A franciák, finnek, stb. elleni háborúból már eléggé ismeretes azoknak a sorsa, akik otthonukat, sokszor családtagjaikat is kénytelenek voltak elhagyni és elmenekülni hazulról, hogy pusztá életüket megmenekíthessék. Ez a borzalmas sors jutott Beszarábia és Észak-Bukovina lakossága egy részének is, mely pénz, élelem, ruházat és lakás nélkül hanyódik a menekülttáborokban. Sorsukat csak az egész társadalom részvéte és támogatása enyhítheti. Dr. Brate ügyész, az Északi-liga elnöke most a sportegyesületekhez, a sportkedvelő közönséghez és a sportolókhoz fordul azon kéréssel, hogy adakozzanak a földöntúliak részére és bármily csekély adományukat juttassák el címére: Királyi helytartóság 12. sz. szoba, naponta délután 4-7 óra között. Az adományokat hirlaplaj nyugtázní fogják. Reméljük, hogy dr. Brate elnök felhívásának meg lesz a kellő eredménye és sportköreink azt is meg fogják érteni, hogy „kétszer ad, aki gyorsan ad.”

UNIVERSITATEA-VICTORIA LABDARUGÓMÉRKŐZÉS LESZ VASARNAP A BESZARABIAI ÉS BUKOVINAI MENEKÜLTEK JAVÁRA

Cluj, julius 25. Dr. Brate ügyész, az Északi Liga elnöke, mint közöltük, felhívást intézett a város sportköreihez és sportkedvelő közönségéhez, hogy adakozzanak a beszarábiai és északbukovinai menekültek segélyezésére céljaira. Az adakozás már is megindult és a királyi helytartóság 12. sz. szobája előtt tömegesen állnak a sporttelepről is jólismert sportbarátok, hogy lerójják együttérzésük adóját. A ligaelnök most arról értesíti a közönséget, hogy vasárnap délután fél 6 órai kezdettel a városi sporttelepen az Universitatea őszi csapata barátságos mérkőzésen fog bemutatkozni a Victoria vegyescsapatával. A mérkőzés tetszésszerű belépődíjjal tekinthető meg, az így befolyt bevételt a menekültek alapja javára fordítják. A liga elnöke a sportközönség megértő támogatását kéri.

KOLOZSVARI USZÓK AZ MSE VERSENYÉN

Cluj, julius 25. A marosvásárhelyi MSE szombaton és vasárnap rendezi meg országos és Savu-kupa uszóversenyt, melyen a kolozsvári uszók is nagyszámmal vesznek részt. A KAC Leiterdorfer Ferenc és Gurath Béla vezetésével 15, a Haggibbor Sebestyén György vezetésével 6, az U Bara vezetésével ugyancsak 6 uszóval pénteken délután utazik el Marosvásárhelyre.

A versenyek úgy szombaton, mint vasárnap délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor kezdődnek.

INGYENES GYERMEK TORNATANFOLYAM A KÁROLY KIRÁLY PARKBAN

Cluj, julius 25. A Károly király-park igazgatósága közli, hogy Alma Nicoară tornatanárnő hetenként kedden, szerdán és szombaton délután 17-18 órák között gyermekek részére tornatanfolyamot rendez a park játszótérén. A tornatanfolyam, illetve a tornászok látogatása díjtalan, csupán a rendes parki gyermek belépődíjat kell megfizetni. Ez a kulturintézkedés is méltóan egészíti ki Hatleganu dr. remekművét.

Bukarestben már a kora reggeli órákban kapható a reptülőgépen érkező UJ KELET

- Elárúsítóhelyek:
- Gara de Nord
 - Calea Griviței
 - Tutungerie Marghiloman
 - Lido
 - Scala
 - Atene Palace
 - Str. Regală
 - Str. Academiei
 - Deb. de ziare Pasajul Academiei
 - Deb. de ziare Calea Victoriei (szemben a Telefonközponttal)
 - Tutungerie
 - Café de la Paix
 - Carpați
 - Hotel Esplanade
 - Hotel Luvru
 - Cal. Vict. colț Bul. Academiei
 - Brezoiuanu
 - Hotel Princiar
 - Lipsani
 - Prefectura Poitje
 - Postei

Vasárnap délután:

A KMSC USZÓVERSENYE

Cluj, julius 25. Vasárnap, julius 28-án délután 4 órai kezdettel a Károly-parkban a KMSC rendez nagyszabású uszóversenyt, melynek gazdag műsorán az összes helyi egyesületek uszói érdekes és izgalmas küzdelmet fognak vívni a helyezésekért, majd két vízipóló mérkőzés is lesz az U és KAC együtteséből összeállított vegyescsapatok, valamint a Haggibbor és KMSC csapatai között. Az uszóverseny számai a következők:

Leánygyermkek: 50 m. gyors, 50 m. mell, 50 m. hát.

Hölgy ifjúságiak: 50 m. gyors, 50 m. mell, 50 m. hát, 3x50 m. vegyesváltó.

Hölgyek: 200 m. gyors, 100 m. mell, 100 m. hát.

Fiúgyermkek: 50 m. gyors, 50 m. mell. Kezdők: 50 m. gyors, 50 m. mell.

Ifjúságiak: 100, 200, 300 m. gyors, 100 m. mell, 50 m. hát, 5x50 m. gyorsváltó, 3x50 m. vegyesváltó.

Férfiak: 200 m. gyors, 200 m. mell, 100 m. hát.

A változatos műsorú versenynek bizonyára nagy érdeklődő közönsége is lesz, mert már kezd a köztudatba menni, hogy érdemes megnézni a legerősebb sport művelőinek nemes küzdelmét.

Kolozsvár atlétikai kerület női bajnokságait vasárnap, julius 28-án, délután fél 5 órai kezdettel a Károly parki stadionban rendezi meg az atlétikai szövetség.

KÖZGAZDASÁG

A kormány fontos rendelkezései a petróleumtermelés irányításával kapcsolatban

Be kívárták a petróleum ciszterna vagonokat. Kormánybiztost neveztek ki az Astra-Románá petróleumtársaság élére

Bucuresti, julius 25. A petróleumtermelés és szállítás irányítására, a petróleum-kormánybiztosság véleményezése alapján, a kormány két nagyfontosságú rendeletet adott ki.

Az első rendeletben a közlekedésügyi miniszter a CFR részére elrekvírálja a petróleumtársaságok birtokában levő összes petróleumszállító (ciszterna) vagonokat. Ezek a vagonok augusztus 1-ig adandók át jó állapotban a CFR részére. Ezeket a vagonokat a CFR belföldi és export szállításokra használja fel. Azok a petróleumvállalatok, amelyek petróleumot, vagy petróleum termékeket vagonokban akarnak külföldre exportálni, a vagonokat a CFR vezérigazgatósága mellett működő speciális bizottságtól kell kériük. Ebben a speciális bizottságban a gazdasági minisztériumok, valamint a nagyvezérkar megbízottai foglalnak helyet. Az igényléseket ez a bizottság a szállítás fontossá-

ga szerint engedélyezi, a bizottság által megállapított sorrendben.

A magánvállalatok: ciszternavagonjaiban szállított petróleummennyiségek szállítására alkalmával a CFR tíz százalékos fuvardíjptóléket szed, amelyet bér címén a vagontulajdonos petróleumvállalatok kapnak. Kivételt csak a Németországba szállított tételek képeznek, amelyek után ezt a tíz százalékos fuvardíjptóléket nem számitják fel.

Egy másik rendeletben a nemzetgazdasági miniszter Gh. Damaschin mérnököt kormánybiztosként kinevezte az Astra-Románá petróleumtársaság vezetőjéül. A rendelet szerint az Astra-Románá igazgatósága semmiféle üzleti, vagy jogtevékenységet nem fejthet ki Damaschin kormánybiztos előzetes engedélye, vagy ellenjegyzése nélkül. Ez a rendelet julius 24-én lépett életbe.

Mely ipari szakmákat mentesítették a két százalékos nemzetvédelmi illeték fizetése alól

Bucuresti, julius 25. A pénzügyminisztérium megállapította, hogy egyes vállalatok 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték kiszámítása alkalmával a szállítási költségeket nem számítják hozzá a számla végösszegéhez, annak ellenére, hogy köztudomáslag a számla végösszegében foglaltatnak az áru árán kívül a különböző adók és illetékek, a csomagolási, biztosítási és szállítási költségek is. A fentemlített cégek viszont a számlában a szállítási költséget nem tüntetik fel azazai az indokollással, hogy az árut „loco gyárteip” adják el, a szállítási költség-ről pedig külön számlát állítanak ki olyan személyek nevére, akik tulajdonképpen szállítással nem is foglalkoznak, magát a szállítást pedig ténylegesen az eladó cég végzi. Erre való tekintettel a minisztérium figyelmezteti a vállalatokat, hogy a szállítási költség az eladási ár egyik alkotó eleme, amely nem vonható ki a számla végösszegéből.

A kisiparosok által lerováásra kerülő 2 százalékos illetékekkel kapcsolatban a minisztérium megismétli a régebbi rendelkezését, amelynek értelmében azon javítások, amelyeknél a rendelő fél által adott anyagot használják fel, akkor mentesülnek a 2 százalékos bélyeg alól, ha a munkadíjja többet tesz ki, mint a munkát költségeinek 50 százaléka. Így tehát a cipészek, szabók, fényképészek, asztalosok,

rajzolók, festők, akik tulajdonképpen sem mit sem adnak el, hanem csak előállítanak, vagyis, akik a munkát elvégzésénél tulajdonképpen csak munkájukat adják, mert a felhasznált anyag értéke jelentéktelen, mentesülnek a 2 százalékos illeték lerováása alól.

Az Építőiparosok Szövetsége a pénzügyminiszterhez fordult, döntsék el, hogyan kell befizetniük a nemzetvédelmi illetéket, amikor sok munkánál az építés csak a munkát adja.

A minisztérium válaszolt a beadványra, amely rendezte ezt a fontos kérdést. Eszerint, ha az építész adja a vállalkozáshoz az anyagnak ötven százalékát, ugy a teljes vállalt összeg után köteles leróni a nemzetvédelmi illetéket, ellenkező esetben nem.

Ha az építész csak a munkát adja, az anyagot pedig az építő, akkor nem köteles nemzetvédelmi illetékes leróni.

Ha azonban a fenti szakmákban a végzet munkáértékből az anyag ára meghaladja a munka teljes értékének ötven százalékát, ugy a két százalékos nemzetvédelmi illeték ezeknél a szakmáknál is fizetendő, a munka teljes értéke után.

Dr. Mandel Fordító Iroda Memorandumul 24. Telefon 16-37.

Zsidó kereskedők és iparosok figyelmébe

Amint azt annak idején közöltük, a kormány kötelezte az összes zsidó kereskedőket és iparosokat, valamint a vállalat zsidó vezetőit, hogy az állampolgársági revízióval kapcsolatos jogerős végzéseiket jegyeztessék be az illetékes Kereskedelmi és Iparkamara céghivatalánál. Mivel ennek a kötelezettségnek nagyon sok zsidó kereskedő, iparos és vállalati vezető még nem tett eleget, a Kereskedelmi és Iparkamara Szövetsége utolsó 15 napos határidőt engedélyezett erre, azzal, hogy ennek eltelte után az illető céget törlik és megbírságolják. Felhívjuk erre az érdekelteket figyelmét. Egyébként a Szamos tartomány területén működő még nem igazolt cégek névsorát lapunk legközelebbi számaiban le fogjuk közölni.

A ROMÁN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZÁRFOLYAMAI:

107% felárral:	
Dollár	211.65—217.97
font	851.80—877.54
palesztinai font	852.84—878.40
egyiptomi font	873.54—899.73
svájci frank	47.71—49.27

53% felárral:	
font	567.87—584.91
svájci frank	31.88—32.64
francia frank	8.24—8.31
márka	49—50
olasz líra	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
csehkrona	4.68—4.77
szlovák-krona	4.68—4.77
török líra	92.—
dinár	2.898—3.06

A SZABADFORGALMI DEVIZAHIVATAL ARFOLYAMAI:

(70%-os kvóták)	
Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.80
dollár	241.90
svájci frank	54.23
francia frank	5.50
svéd-krona	57.69
török líra	192
angol font, 40%-os kvóta	1023
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista komponenciái árfolyamai:
font, angliai árukra 1.090
font, angol gyarmatok áruira 990

APRÓ HIRDETÉSEK

Fogorvos aszisztensnő, öt évi praktissal, állást keres. Szíves ajánlatokat „Jó munkaadó” jellegre a kiadóba kér.

Kiadó augusztus elsejére kétszobás komfortos lakás Decebal 17 alatt, ugyanott augusztus 15-re kétszobás helyiség irodának, raktárnak. Bővebbet Regele Ferdinand 54 sz. alatti irodában.

Teljes ellátást üres külön szobával helyben, havi előre díjazással keresek özvegy asszonynál. Ajánlatokat „Özvegy” jellegre továbbít a kiadó.

Jobb zsidó családok figyelmébe! Aiknek szüksége van egy 22 éves jól nevelt anyátlan leányra, aki jól főz és háztartásban is ügyes és járatos. „Szorgalom és lelkiismeret” címen jelentkezzen a kiadóban. Illető személyesen bemutatkozik.

Nyelvszakos tanárjelöltő pótvizsgára előkészít. Francia, angol, román, latin nyelvi órát ad. Cimeket a kiadóba „Nyelvszakos” jellegre.

Házvezetőnőnek elmenne 37 éves, jómérvű tisztá magános asszony, jól főz. Vidékre is megy. Címe: Reichmann Sári, Str. Masaryk 36.

Komoly, megbízható nőt keresek 2 és 3 éves gyermekeim mellé. Csak gyakorlatiattal bírók levélni fényképes ajánlatát kérem. Szántó Oradea, Str. Mărăsești No. 8.

Fős tisztviselő állást keres egy kemény, mint puhafa szakmában teljes jártassággal bíró, katonamentes. Cím a kiadóban.

Orakönyvelést, könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását vállalja iparvállalat főkönyvelője. Cím a kiadóhivatalban.

UJ KELET Legújabb hírek

Lord Beaverbrook: Az angol repülőgépipar a háboru minden megpróbáltatásával meg fog birkózni

Légi és tengeri csaták a La Manche csatornán

LONDON, július 25. (Rador.) Attlee kijelentette az alsóházban, hogy jövőhét kedden vitát tartanak a kormány külpolitikájáról. Az alsóház tagjainak kérésére a kormány titkos ülést rendelt el.

London, július 25. (Rador.) Lord Beaverbrook, repülőgéptermeleési miniszter szerdán este rádióbeszédet tartott, amelyben többek között kijelentette:

— Amióta megalakult a repülőgéptermeleési minisztérium, 12.115 motort vásároltunk az Egyesült Államokban. A gépvázak legnagyobb részét Nagy-Britanniában gyártják és itt szerelik fel az amerikai motorokat. Ezek a gépek erősek és mo dernek. Hosszu amerikai utakon próbálták ki a motorokat. Tudnivaló, hogy a motor a repülőgép szíve. A hatalmas amerikai gépszállítványok megerősítik a birodalom fiainak ellenállását. Napról-napra javítunk termelésünkön. Az Egyesült Államok rövidesen havi 3000 repülőgépet fognak gyártani Anglia számára. Egyébként az el mult héten az angol gépgyártás is csucs- teljesítményt ért el. Most kétszer nagyobb mint amilyen az elmúlt év júliusában volt. De még ezzel a számmal sem vagyunk megelégedve. Engedjék meg, hogy kijelentsem: ami a repülőgépipart illeti, a legnagyobb határozottsággal fog tudni meg birkózni a háboru minden megpróbáltatá sával. Mint dicső történelmünk során több ízben, ismét be fogjuk tudni bizonyítani, hogy meg vannak az erőforrásaink, melyek lehetővé tették a flotta felszerelését és ezzel a tengerek uralmát.

Beaverbrook lord méltatta a repülőgépi- ipari munkásokat, akik vezetőre vártak s amikor ezt megtalálták Churchill, egy nagy faj vezetőjének személyében, köré- je tömörültek. Alkalmunk volt bizonyosá- got szerezni Churchill miniszterelnök meg félemlíthetetlen szelleméről. Ilyen báter- ság és kötelességteljesítés tett azzá ben- nünket, amik ma vagyunk.

A Daily Telegraph William Greenak, az amerikai szakszervezetek szövetsége elnöké- nek kanadai utja során tett kijelentését közli.

Repülőgépgyárakat- és tereket, kikötőket és vasuti gócpontokat támadtak az angol bombavetők

London, július 25. (Rador.) A légügyi minisztérium szerdán este a következő közleményt adta ki: Kedden este angol bombavető repülők támadást intéztek a gothai és kasseli repülőgyárak, a ham- burgi kikötő, különböző vasuti csomópont- tok, rakodó pályaudvarok és 12 repülőtér ellen, melyek között több hollandiai cél- pont is szerepelt. Egy ellenséges vadász- gép megpróbálta utját állni az angol bom- bavetőknél, de lelőtték. Egy készülékünk hiányzik. A partvédelmi szolgálattal repülői szokásos őrző- és tevékenységük mellett Dunkerque előtt megtámadtak több ellen- séges órhajót, Északkelet-Skócia partjai felett lelőttek egy ellenséges vízirepülőgé- pet és támadást intéztek a flossingeni és amszterdami kőolajtartályok ellen. Teg- nap nyolc ellenséges gépet lőttek le va- dászgépeink és légvédelmi tüzérsgünk. Két vadászgépet elvesztettünk.

London, július 25. (Rador.) A légügyi minisztérium közli: 12 ellenséges repülő, melyek angol hajókat támadtak meg, le- lőttek. Tíz vadászgépeink, kettőt légvé- delmi tüzérsg lőtt le. Két gépünk elve- szett. Egyik piótánkunk sikerült megne- nekülnie. A déli partok magasságában Spitfire-készülékek öt Messerschmidt gé- pet lőttek le.

Greene Ottavában többek között ezeket mondotta:

— Az Egyesült Államok munkássága kész bármikor és bármilyen áldozatot meghozni Anglia támogatására. Az egész amerikai munkásság testvériesül és egyesíti erőit a szabadság megvédelmezésére. A szabadság ellenségeinek nem fogjuk megengedni, hogy átlépjék az általunk megvont amerikai demarkációs vonalat.

A Daily Mail érdekes adatokat közöl a területi hadsereg ama önkéntes polgár- or alakulatairól, amelynek hivatása együtt- működni London megvédésében. A Sir Cecil Farley tábornok vezénylete alá helyezték és százezer ifjút számláló alakulat minden egyes tagját alaposan kiképezték a tüzelés- ben és a légi megfigyelés terén. Az alakulat osztagai puskákkal és gépfegyverekkel van- nak felszerelve. Tagjai éjjel-nappal őrzik a közintézményeket, hidakat, vasutvonalakat, kikötőket. A Themzén állandó motorcsónakos szolgálat teljesít megfigyelő munkát. A polgárőrség különleges alakulatai őrzik a Themze-öbölt, mintegy 160 négyzetkilomé- ter területen.

A Newyork Times hosszabb cikkben fog- lalkozik az angol nép jellemével és megálla- pítja, hogy a háborus pótköltségvetés tilta- kozás nélküli elfogadása az angol nép szilárd elhatározottságát jelenti a háboru végsőkig való folytatásáról, amely elhatározástól sem- mi nem tántoríthatja el őket. Az angolok készek a végső áldozatot is egységesen meg- hozni a győzelem érdekében — fejezi be cik- két a Newyork Times.

Newyork, július 25. (Rador.) A DNB jelenti: Amerikai katonai körökben meg- lepetést keltett lord Beaverbrook nyilat- kozata, aki szerint Amerikában 3000 re- pülőgépet gyártanak havonta Anglia szá- mára. Ezt a számot fantasztikusnak tart- ják, amennyiben az Egyesült Államok je- lenlegi termelése alig éri el a havi ezer gé- pet és ezt a számot nehezen lehet majd 3 ezerre emelni 1941 januárjáig.

London, július 25. (Rador.) A tenger- nagy hivatal közli, hogy kedden este az Északi-tenger keleti részében fedezet mel- lett haladó német segédcsirkalót jeleztek. Szerdán hajnalban a tengerészethez be- osztott „Swordfish” gyártmányu repülő- gépek torpedókkal támadták meg ezt a német hajóköteléket. Egy a Königin Ilse osztályba tartozó német kísérő hajót tor- pedótaílt ért. Összes repülőink sértetlen- ül tértek vissza.

London, július 25. (Rador.) Az angol admirális szerda este kiadott közlemé- nye szerint egy, a La Manche csatornában cirkáló angol torpedóromboló hat német motoroshajóval találkozott. A torpedórom- boló megtámadta a hajókat, amelyek a sö- tétségben elmenekültek. Az egyik ellensé- ges hajót megrongálták s valószínű, hogy az egyik fedélzetén áldozatok is vannak. Az angol hajó nem szenvedett sérülést.

Több kereskedelmi hajó elsü- lyesztését jelentik a németek

Berlin, július 25. (Rador.) Vezéri főhadis- szállás: Német gyorsnaszádok Dél-Anglia közelében több ellenséges hajót támadtak meg és egy 18 ezer tonnás felfegyverzett ke- reskedelmi hajót elsüllyesztettek. A La Man- che csatornában harci repülőgépeink öt ke- reskedelmi hajót süllyesztettek el. A Wickers

repülőgépműveket bombáztuk. Négy repülő- gépet a földön, hatot a levegőben terítettünk le. Angol repülőgépek támadást intéztek Észak-Németországban, de nem okoztak kárt. Tíz angol gépet leterítettünk, hat né- met gép hiányzik.

Elsüllyesztettek egy angol szállí- tó hajót

Newyork, július 25. (Rador.) A New- York Sun című lap közli a hírt, hogy a Lancastria angol szállítóhajót Brest kikö- tője előtt a franciaországi angol csapatok behajózásának utolsó napjaiban három lé- gi torpedóval elsüllyesztették. 6000 angol katoná volt a fedélzetén, de csak 600 veszítette életét, habár a mentőcsónakokat gépfegyverrel támadták a német repülők.

A keleti front hírei

Róma, július 25. (Rador.) Az olasz fő- hadiszállás 46. sz. közleménye: Légi ala- kulataink hatékonyan bombázták az ale- xandriai tengeri és légi támaszpontot, va- lamint Kaifu kőolaj központot, ahol több finomított felgyújtottak. Málta egén egy négymotoros angol vadászipilót támad- tak meg az olasz gépek és megrongálták, Észak-Afrikában az ellenség Bardia felé

irányuló repülőátadásait megakadályoz- tuk. Három angol gépet lelőttünk. Egy olasz készülék nem tért vissza. Kelet-Af- rikában egy Massaua elleni támadás során egy angol repülő lelőttek. Légikötele- keink folytatták támadásaikat Kedares (Szudán) vidékén. Egy tengeralattjáró nem tért vissza támaszpontjára.

Kairó, július 25. (Rador.) Az angol had- erők parancsnokságának hivatalos közle- ménye szerint újabb tehergépkocsi veszté- séget okoztak az ellenségnek Capuzzo li- biai erőd körül. Szomáliában ellenséges erődöket támadtak sikerrel. Az arcvonal többi részéről semmi jelenteni való.

A Keletafrikai angol flotta elhagy- ta Singapore kikötőjét

Tokió, július 25. (Rador.) A DNB köz- li a Domej iroda egyik táviratát, amely hiteles sanghai értesülés alapján megálla- pítja, hogy a keletázsiai angol flotta el- hagyta Singapore kikötőjét. Az Eagle re- pülőgépnyahajó s több angol egység, min- densetre eltávozott Singapore vizéről. A Domej iroda azzal fejezi be jelentését, hogy a távolkeleti angol flotta majdnem hajók nélkül maradt.

Uránia Mozgó

MA, PENTEKEN SZENZÁCIÓS MŰSOR!

A dzsungel tragédiája - Mindkét rész egyszerre

Izgalmas kalandorfilm, melynek cselekménye az előttünk ismeretlen afrikai dzsungelben játszódik le.

IZGALOM! CSELEKMÉNY! EREDETI FELVÉTELEK!

MŰSORON KIVÜL O. C. R. ROMÁN HIRA DÓ A LEGUJABB HAZAI ESEMÉNYEKKEL

Benes rádióbeszédet intézett a cseh-szlovák néphez

Ujabb angol-lengyel egyezményt irtak alá Londonban

London, július 25. (Rador.) Benes volt cseh-szlovák köztársasági elnök, a Lon- donban megalakult emigráns cseh kor- mány elnöke a Reuter iroda jelentése sze- rint szerda este rádióbeszédet intézett a csehszlovák néphez, amelyben megálla- pította, hogy a csehszlovák népet semmi- lyen szerződés sem köti Németországhoz, mivel kikényszerítették beleegyezését a védnökség alá helyezéshez s nincs alávét- ve egyetlen vezérnek vagy protektornak sem. Benes hozzátette, hogy az angol földön megalakult cseh kormány elismerése s a cseh hadsereg fennállása az első lépés a győzelem felé.

London, július 25. (Rador.) Butler kül- ügyi államtitkár szerda este rádióbeszé- det mondott, amelyben az ujonnan ala- kult cseh kormánnyal foglalkozva, megá- lapította, hogy a kormány több tagja a német uralom alatti cseh közigazgatásban szolgált, de inkább elhagyták lakóhelyü- ket és életük kockázatásával külföldön élő honfitársaikhoz csatlakoztak, hogy együtt dolgozzanak népünk szabadságá-

nak helyreállításáért. Senki sem vonhatja kétségbe — mondotta az államtitkár en- nek a népek azt a jogát, hogy szabadon és függetlenül éljen.

Londonban, július 25. (Rador.) Lon- donban vizsgát tartanak száz osztrák és cseh menekült orvos részére, akik angol egyetemeken végeztek tanulmányaikat. A vizsga eredményének kihirdetése után az illető orvosokat beosztják szolgálatra Lon- don mentőállomáshoz.

London, július 25. (Rador.) Az angol külügyi hivatalban szerdán újabb angol- lengyel egyezményt irtak alá, amely is- mélt leszógezi a két ország közötti politi- kai és katonai együttműködést, valamint azt, hogy közösen folytassák a harcot a végső győzelem eléréséért. A szerződés in- tézkedik az Angliában harcoló lengyel had- sereg megszervezéséről is. Sikorsky tá- bornok lengyel miniszterelnök kijelentet- te, hogy a lengyel hadsereg megőrzi füg- getlenségét s továbbra is lengyel tisztek parancsnoksága alatt fog működni.

Horthy kormányzó és Göring marsall táviratváltása

Budapest, július 25. (Rador.) Horthy kormányzó táviratban üdvözölte Görin- get abból az alkalomból, hogy Hitler ve- zér birodalmi tábornaggyá nevezte ki. Göring birodalmi marsall meleghangu táv- iratban köszöntö meg az üdvözlést. Ha- sonlóképpen köszönő táviratot intézett Teleki miniszterelnökhöz és Csáky külügy miniszterhez is, akik szintén szerencseki- vánataikat fejezték ki. Táviratváltás tör- tént Teleki, Csáky, Ribbentrop és Ciano között.

— Az újságírók légvédelmi tanfolyamán résztvettek figyelmébe. A Romániai Népkis- sebségi Újságíró Egyesület által rendezett légvédelmi tanfolyamon résztvettek ellenör- zési könyvecskéi átvehettek mindennap dél- után 6 és 7 óra között Bakos Aladár egyesü- leti jegyzőnél, Ellenzék szerkesztőségében, Calea Moșilor 4. sz. I.

NÉMET-TÖRÖK CSERESZERZŐDEST IRTAK ALÁ ANKARABAN

Izstambul, július 25. (Rador.) Papan an- karai nagykövét és Memencoglu külügyi ál- lamtitkár 241 millió török lira értékű cse- reszerződést irtak alá.

AMERIKAI-JAPAN INCIDENS SANGHAI- BAN

Sanghaj, július 25. (Rador.) Csingtauban összeütközésre került sor amerikai és japán tengerészek között. A helyzet rendkívül su- lyos.

— 50 vagon kukorica Svédország részére Turnu-Severinből jelenti az Univerul: Teg- nap délután egy SRD vontatógőzös 50 vagon tengerit vámoztatott meg Turnu-Severinben, hogy Regensburg városán keresztül Svédor- szágba szállíthassa. A kukorica árát előze- tesen fizették ki.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 13-60.

Taxa post- plătita în No. 305237

19. Telefon Havonta 11 évre 600, földre: H. télésre 12, Hirdetések „UJ KELET” bányai zsidó. Cikkjel- forrás meg-

Pánam

Nem ford- másodsor kongresszus- eset és a ha- gyóban áll, kongresszus- amely közö- pit meg. A télelmet Ro- a délamerik- szemben n- dolog The „Roosevelt c- totta az am- izenben az- az USA sz- felügyelet- rika állama- ság, vagy t- cío köteleke- arra, hogy- tyos esetek- gyünk”.

Ez a kor- velt nagy b- csi államok- pusztá erő- tott, mint- közlekedés- börtök azt, konylvánitá- kéltette a- mezést ad- Unió fensőb- velt corollar- vették, am- hogy Ameri- télelem volt- moikat a Né- hogy onnan- szőr 1926- nemzetközi- köze és a S- szövetség a- szét követé- Amikor e- lidge, maj- Egyesült Á- amerikai a- lényegesen- Franklin R- zott. Roos- Amerika é- val vetélked- „Külpolitika- azok viszony- szomszédé- feltétlen tis- késlekedett- megerősítse- ről — ahol- —, kivonta- a „piatt an- ottani belvi- bett. Végül- feletti fenn- szorította. E- buenos-aires- pánamerikai- amelyen elő- kci állam- nagy Call- „bestvér” tí- Roosevelt- országok tr- Unió gazda- delásainak. Politika ex- Hoover, ma- gazdasági „Amerika t- területeket” akikben meg- lemondjon- civilizálása- az amerikai- séges fenn- dítákkal. I- szigetek tel- rosszmájus- indított füg- csak a kato- a határidőre